

هونەرمنده عەبدولعەزیز سلیمان:

ئەوێ سروودیکی بلیت لە ئاست گەورەیی ناوی پیشمەرگە نەبی، نەبلیت باشرە

مامۆستای

هونەرمنده

عەبدولعەزیز سلیمان

یەکیکە لە کەسایەتییە دیار

و بەرچاوەکانی شاری زاخۆی

دەلال و کوردستان بە گشتی، سالی

١٩٤٨ هاتووێته دنیا، تا ئیستا تیکست و ناوای

پیشکەش بە چەندین هونەرمندهی هەموو پارچەکانی

کوردستان کردووه، دیارترینیان هونەرمندهان ئەردەوان و

ئەباز زاخۆیی بوون، لە دەرڤەتیکدا بە پێوستمان زانی

چەند پرسیارێکی ئاراستە بکەین کە بەم شیوێه

وێلامی دابنەوه.

*ئەو سروودانە ئیستا لەلایەن

هونەرمندهانی کوردستانهوه پیشکەش

دەکرێن، لەرووی ئاراز و هۆنراوه و وتنەوه

لە چ ئاستیکدان و چۆنیان دەبینی؟

- دیارە لە ئیستادا کوردستان رووبەرۆوی

دوژمنیکێ درندهی سەرسةخت بووێتهوه

کە برۆای بە هیچ بەهایهکی مرۆڤایهتی

نییه و هەرەشه لە بوونمان دەکات وەک

نەتەوه، هونەرمندهش وەک تاکیکێ سەرەکی

و هەستیاری ئەم کۆمەلگهیه زیاتر هەست بەمە دەکات

و ئەرکی خۆیهتی لە شوێنی خۆیهوه دژی ئەم دوژمنانه

بەهستیتهوه و بەرگری لە خاکی پیرۆزی کوردستان بکات،

پیشمەرگە ناویکی پیرۆزه و هەرچییهکی بۆ بکرت لە ئاست

ناو و پێگه ی پیشمەرگه هەر کەمه، چونکه ژیان و بوونمان

وێک نەتەوه و ولات پهیوهسته بە پیشمەرگه، ئیمه رووبەرۆوی

دوژمنیک بووینتهوه کە لە میژووی مرۆڤایهتی وێنه کەمه

لە درنایهتی، لەم کاتهشدا هونەرمنده بە سروود دهنوائیت

ھەيە؟

- يېڭىگومان نەك تەنيا لە دەقەرى ئىمە، بەلكو ئەم كارىگەرئىيە لە سەرتاسەرى كوردستان ھەستى پىندەكرىت، پىشتەر ئىمە تەنيا پىشتەمان بە كەلتور و فۆلكلورى خۇمان دەبەست بۆيە كارەكانمان پاك و بېگەرد بوو، ئىستا باروؤخ گۇراوہ بەھوى تەكنۇلۇژىياوہ ھونەرمەند دەتوانىت گوى لە ھونەرى ھەموو نەتەوہەكانى دىكە بگرت و تىكەل بە ھونەرى كوردىي بكات، ھەرۋەھا ئەوئەندەى گرنكى بە چەندايەتتى دەدەن ئەوئەندە گرنكى بە چۇنايەتتى نادەن كە ئەمەش ھەلەبەكى زۇر گەوربە و زىانىش بە خۇيان و ھونەرى كوردىش دەگەيەنئىت.

*** ھىچ ھۇكارىكى ديارىكراو ھەبوو كە ئەم ھەموو ھونەرمەندە لە زاخۇ ھەلەبەكون؟**

- مەن پىموايە ئەمە پەيوەندى بە خەلكى شارەكەوہ ھەيە، لە گەل دەستپىكردى شۇرشى ئەيلول ھونەرىش لە زاخۇ پىشكەوتنى بەرچاوى بەخۇيەوہ بىنى، پىشتەر محەمەد عارف و مریبەم خان و ھەسەن جەزراوى ھەبوون كە لە جىزىرى بۇتەنەوہ ھاتن لە زاخۇش چەند ھونەرمەندىك ھەبوون تاهىرى سەعید عەبۇ و مەجىدى عىسا، بەلام لەو ئاستە بەرزە نەبوون كە لە سەرتاسەرى كوردستان بناسرېن، بە گشتى وەك گوتم ئەمە پەيوەندى بە پەيوەست بوونى خەلكى زاخۇوہ ھەيە بە دۇزە رەواكە، ھەرۋەھا ھىرشە بەردەوامەكانى دۆزمنىش بوونە ئەگەرئىك بۇ برەودان بە ھونەر، مەن لەبەر ھۇكارى سىياسى دوورخرامەوہ بۇ باشورى عىراق، ئەم دوورخستەنەوہبە بووہ ھۇى ئەوہى كە ھەستى خۇم بەرامبەر بە ولات و ئەو دۇخە دۇراوہى تىكەوتىن لە رىگای شىعەرەوہ دەرى بېرم، ھەرۋەھا سروسشتى جوانى زاخۇ و رووبارى خابوور و ھەلەكەتەى جوگرافىي كە نىكە لە جىزىرى بۇتان كە لە ھونەردا زۇر پىشكەوتوہ، ئەمانە ھەمويان ئەگەر بوون بۇ دەرەكەوتنى ھونەرمەندى بە تۈانا لەو شارە و ھىچ پەيوەندىبەكى بەوہوہ نىبە كە ھونەندىكەس پىيان واىە ناوى خابوور ھۇكارىكە بۇ دىنگۇشى خەلكى زاخۇ، ھەرۋەھا بۇ مېژوو دەلېم چۇن كوردايەتتى و نىشتەمانبەروەرى بەستراوہتەوہ بە ناوى (بارزانى) يەوہ و ھۇكارىك بووہ بۇ ناساندنى مىللەتتى كورد لەسەر ئاستى جىهان، بە ھەمان شىئوہ ئەگەر ئىمە چەند كەسىنك نەبويناىە ئەوا ئەم ھەموو ھونەرمەندە لەو شارە دەرەدەكەوتن.

*** تا چەند لە ئاستى ھونەرمەندانى زاخۇ رازىت؟**

- مەن ھاوكارى زۇر لە ھونەرمەندەنم كوردوہ و تا ئىستا گۇرانىم داوہتە ۶۳ ھونەرمەند، بەلام لە ئاستى ھەمويان رازى نىم، ھەندىكىان لە ئاستىكى زۇر باشدان و لىيان رازىم، بۇ نمونە رىكىش يەكىكە لەو ھونەرمەندەنەى كە چاوەرپى دواروژنىكى باشى لىدەكرىت، كەسىتكى بەتوانايە لە رووى دەنگ و رەوشتى و كەسايەتییەوہ و پىشپىنى دەكەم بگاتە ئاستى ئەردەوان و ئەياز، حاجى زاخۇبى خاوەن دەنگىكى زۇر خۇشە، بەلام خەرىكە گەورە دەبىست، عەبدولقەھار خاوەن دەنگىكى زۇر خۇشە، بەلام بەداخەوہ خۇزگە گوى لە نامۇژگارىبەكانى مەن دەگرت، چەندىن ھونەرمەندى دىكەشمان ھەيە لە ئاستىكى بەرزەدان، خۇزگە پەيمانگايەكى ھونەرە جوانەكان لە زاخۇ بكاراباىەوہ بۇ لە خۇگرتنى ئەم ھەموو ھونەرمەندەنە.

خۇشەوئىستى خۇى بۇ كوردستان و پىشمەرگە دەرېرېت، بەلام ھەموو كەسىكىش ھونەرمەند نىبە كە ئىستا ئەم ناوہى لە خۇى ناوہ بەجۇرىك مەوۇف ھەست بە شەرمەزارى دەكات كە بە ھەندىكىان بلىت ھونەرمەند، بۆيە ئەوہى سەروودىك بۇ پىشمەرگەش بلىت دەبى سەروودەكە شاىەنى ئەو ناوہ بىت لەرووى ناواز و تىكست و ئەداىەوہ و تا چەند كارىگەرى ھەيە، ئەگەر وا نەبىت نەگوترىت زۇر باشترە، بەراى مەن ھەموو كەسىك پىوست ناكات سەروود بلىت، چونكە زۇر لەو سەروودانەى ئىستا پىشكەش دەكرىن مەرجە زانستى و ئەكادىمىيەكانى سەرووديان تىدا بەدى ناكرىت، با ئەو كەسە سەروود بلىت كە بە تەواوى كارىگەرى بەسەر پىشمەرگە ھەبىت و بىتتە ھوى بەرز كرنەوہى و رەيان.

*** مەرجەكانى سەروود چىن بۇ ئەوہى ھونەرمەندەن زانىارىيان لەسەر ھەبىت و پەپرەوى بكنە؟**

- سەروود لە گۇرانىي ئەقىندارى، يان كۆمەلاىەتتى جىاوازە، لەو كاتەدا دەوترىت كە رووداوپكى گرنكى و گەورە لە نىو مىللەتدا ھەبىت، وەك شۇرپىك، ياخۇد پىشكەوتن، يان شەرىك كە بە سەر مىللەتدا سەپىندراىت، بەجۇرىك ئەو كەسەى گوى لى بىت، وەرى بەرزتر بىتتەوہ و ئامادە بىت لە پىناو كىشە رەواكەى گىيانى خۇى بكاتە قوربانى، بۆيە پىوستە تىكستەكەى زۇر بەھىز و كارىگەر بىت و بە وردى ھەلپژىردراىت و شىا و ئەو رووداوہ بىت كە بۇى و تراوہ مېژوو سىياسى و خەبات و شۇرپ و كەلتور و قارەمانىتتى نەتەوہكەى لە سەروودەكەدا بىسرى و ھەستى پى بكرىت، ناكرى ھەر كەسىك بىتو تىكستى سەروودىك بنوسىتتەوہ و كەسىكى ناسراو بىت كە ناو و سەنگى خۇى ھەبىت، ئاوازەكەشى دەبى كارىگەرى لەسەر ھەستى پىشمەرگە و ھەموو تاكەكانى كۆمەلگە ھەبىت، ئەو كەسەى كە سەروودەكە دەلېت لە چ ئاستىكى ھونەرىداىە كە شاىەنى ئەوہى بىت ئەو تىكست و ئاوازە پىشكەش بكات، ئايا مېژوو و ناوبانگى ئەو ھونەرمەندە لە نىو مىللەت لە چ ئاستىكدا، تەننەت رووخسارى ھونەرمەندىش لە وتنى سەروود زۇر گرنكى، ھەرۋەھا زۇر گرنكى ئەو سەروودە چۇن تۆمار دەكرىت و داىەشكردنەكەى چۇنە، سەروود خۇش و كارىگەر سەرنجى گوىنكر رادەكىشىت بۇ ئەوہى گوى لى بگرت.

*** زاخۇ بە شارى ھونەرمەندەن ناسراو لەسەر ئاستى كوردستان، ئىستا بە دەيان ھونەرمەند لەو شارەدا ھەن، ئايا ئەوانەى ئىستا ھەن تۈانىوانە شوپنى ئەياز و ئەردەوان و ھونەرمەندانى دىكە پرىكەنەوہ؟**

- ديارە ھونەرى كوردى لەسەر دەستى چەند كەسىكەوہ بەردەوام بوو كە لە رۇژە تال و سەختەكاندا بەرگىيان لە ھونەرى كوردى كوردوہ، بوونى ھونەرمەندانىش بە بەردەوامى لە شارى زاخۇ، بەھرىەكە خۇاى گەورە بەو شارەى بەخشیوہ، بەلام مۇستەھىلە ھىچ ھونەرمەندىك بتوانىت شوپنى ئەردەوان، يان ئەياز بگرتتەوہ، رەنگە لە زۇر رووہ ناستىيان لەوان بەرزتر بىت، بەلام كەس ناتوانىت شوپنى كەسى دىكە بگرتتەوہ، ئەو رۆلەى ئەياز و ئەردەوان لە سەردەمى خۇيان بىنىيان بە جۇرىك بوو كە تا ھەتايە كارەكانىان بە زىندووى بىتتەوہ لای ھەر تاكىكى كورد و ئىمەش سەربەرزىن پىيان.

*** كارىگەرى دەوربەر لەسەر ھونەرى دەقەرى ئىوہ**